

УДК 37(092)(460)“1901/1906”

Носовець В. С.

аспірант кафедри педагогіки і методики викладання історії
та суспільних дисциплін

Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка

СТАТТІ АДОЛЬФО ПОСАДИ У “БЮЛЕТЕНІ ВІЛЬНОГО ІНСТИТУТУ ПРОСВІТНИЦТВА” (1901–1906 РОКИ)

В одному із найвпливовіших педагогічних часописів в Іспанії на межі XIX – XX століть “Бюлетені Вільного Інституту просвітництва” (Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza) вийшли численні статті видатного іспанського правознавця, соціолога, освітянина Адольфо Посади (Adolfo González-Posada y Biesca) (1860–1944).

У статті “Соціальний рух в Іспанії (1899–1900)” (Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza, 1901) [1] Адольфо Посада розмірковував про необхідність глибинного освітнього реформування в Іспанії. Він зауважував: “Проблема нашої освіти – надто складна річ <...> презирство, з яким ставляться так звані правлячі класи в Іспанії до цієї проблеми, є однією з найважливіших причин усіх наших бідувань протягом XIX століття, та й на початку XX століття ми продовжуємо страждати в становищі неграмотності <...>” [1, с. 282].

У замітці “Народна освіта” (Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza, 1902) [2] викладач права Університету Ов’єдо Адольфо Посада наголошував на тому, що університети в Іспанії, як і інші освітні інституції, мають стати на шлях демократизації. При університетах мають створюватися навчальні курси й організовуватися лекторії для широких народних мас, передусім для робітничого класу.

Про необхідність демократизації іспанської професійної освіти йшлося у статті Адольфо Посади “Технічна освіта та навчання” (Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza, 1902) [3]. Автор публікації здійснював аналіз реалізованого у Франції проекту реформ у галузі професійної освіти, ініційованого міністром торгівлі Олександром Мільєраном (Étienne Alexandre Millerand). На погляд Адольфо Посади, Іспанія могла би взяти за приклад даний проект та розбудовувати власну систему професійної освіти.

У публікації “Підготовка вчителів для середньої освіти” (Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza, 1903) [4] Адольфо Посада розмислював

стосовно того, яким має бути ідеальний учитель та якою за змістом має бути його професійна підготовка. Провідне питання, на яке освітянин шукав відповідь: “Учителем народжуються, як казав поет, чи стають?” [4, с. 98].

Про німецький освітній досвід (зокрема, Берлінського, Геттінгенського, Мюнхенського, Страсбурзького університетів) Адольфо Посада розповідав у статті “Навчання політичних наук у Німеччині” (*Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*, 1905) [5].

Педагогічні проблеми було порушено знаним освітянином і у статті “Клас і методи” (*Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*, 1906) [6], яка стала прологом до його книги “Порівняльне політичне право” (Мадрид, 1906). У статті Адольфо Посада наголошував на важливості дослідницьких підходів в університетському навчанні та перетворенні кафедр на “маленькі дослідні лабораторії” [6, с. 225].

Здійснюючи соціологічний аналіз значення різних соціальних інститутів у суспільному житті, Адольфо Посада віддавав школі перше місце, адже саме у школі, на його переконання, “зосереджені провідні духовні енергії нашого часу” [7, с. 327]. Про це йшлося в його статті “Соціальна дія школи” (*Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*, 1906) [7].

Адольфо Посада доводив, що школа є рушієм суспільного розвитку, засобом суспільної гармонії та соціальної боротьби. З одного боку, школа бере пряму участь у русі диференціації класів і боротьби партій і звідси витікає тенденція розвитку шкіл певної конфесії або політичної партії (шкіл католицьких, республіканських, соціалістичних, радикальних тощо); з іншого боку, школа – це інституція “нейтральна, безстороння”, яка піклується виключно про освіту дитини, прийдешнього громадянина, – “школа задля культури” [7, с. 327–328].

Адольфо Посада підкреслював, що “теперішня школа незалежно від політичної позиції державного уряду має бути нейтральною, школою для усіх, школою, де не повинні бути допущеними соціальні антагонізми, де має пробуджуватися спільна свідомість і кріпнути гармонія суспільних інтересів” [11, с. 101].

Низка публікацій Адольфо Посади у “Бюлетені Вільного Інституту просвітництва” у зазначений період була присвячена соціологічній проблематиці. Зокрема, йдеться про статті: “Про сучасні тенденції у соціології” (*Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*, 1902) [8], “Соціологія”

(Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza, 1904) [9], “Досвід одного семінару” (Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza, 1905) [10] та інші.

Список літератури

1. Posada A. El movimiento social en España (1899–1900). *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 30 de setiembre de 1901. № 498, año XXV. P. 281–288.
2. Posada A. Enseñanza popular. *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 31 de enero de 1902. № 502, año XXVI. P. 8–9.
3. Posada A. Educacion y enseñanza tecnicas. *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 31 de mayo de 1902. № 506, año XXVI. P. 129–136.
4. Posada A. Formacion del profesorado de segunda enseñanza. *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 30 de abril de 1903. № 517, año XXVII. P. 97–106.
5. Posada A. La enseñanza de las ciencias politicas en Alemania. *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 28 de febrero de 1905. № 539, año XXIX. P. 33–40.
6. Posada A. La clase y los metodos. *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 31 de agosto de 1906. № 557, año XXX. P. 225–229.
7. Posada A. Accion social de la escuela. *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 30 de noviembre de 1906. № 560, año XXX. P. 321–330.
8. Posada A. Sobre tendencias actuales de la sociologia. *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 31 de julio de 1902. № 508, año XXVI. P. 221–224.
9. Posada A. La sociologia. *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 30 de junio de 1904. № 531, año XXVIII. P. 189–192.
10. Posada A. Los trabajos de seminario. Una experiencia. *Boletin de la Institucion Libre de Enseñanza*. Madrid, 31 de marzo de 1905. № 540, año XXIX. P. 65–68.
11. Зайченко Н. І. Іспанський педагогічний дискурс (кінець XIX – перша третина XX ст.): концептуалізація соціальної педагогіки: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 172 с.